

Студент-учитель заздалегідь підбирає запитання, які допоможуть учням зрозуміти і рівнозначно висловити ставлення до процесу (дослідження). Якщо студент-учитель зацікавлений у тому, щоб учні вчилися розуміти й конструктивно оцінювати процес, він повинен приймати різні точки зору учнів. Ефективність рефлексивного етапу залежить також від готовності учнів до самоаналізу. Важливо, щоб рефлексія була присутньою на кожному уроці. Завершує етап рефлексії завжди студент-учитель, і він, крім конструктивної критики, повинен не скупитися і на позитивні оцінки, таким чином виконуючи правила для викладачів, щодо стимулювання творчої активності учнів на уроці [3, с. 87-88].

Таким чином, навчальна взаємодія побудована на основі методів інтерактивного навчання, які спонукають до розвитку навичок спільної праці, що, у свою чергу, забезпечує розвиток комунікативної компетентності.

Отже, весь процес діяльності студентів під час педагогічної практики пробних уроків з математики та на заняттях з методики навчання математики спрямований на професійне становлення студентів як майбутніх учителів і сприяє виконанню одного із важливих завдань курсу методики навчання математики - оволодінню майбутніми вчителями вміннями формувати необхідні навички використання прийомів розумової діяльності та розвивати їх у своїх учнів.

Література

1. Огнев'юк В.О. Освітологія як відображення міждисциплінарного підходу в наукових дослідженнях феномену освіти / В.О. Огнев'юк // Розвиток сучасної освіти: освітологічні наголоси: наук.пр. / за матер. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. «Освітологія – науковий напрям інтегрованого пізнання освіти»; авт. кол.: В.Г. Кремень, В.О. Сухомлинська та ін.- К. : Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2011.- С. 53-61.

2. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод, посіб. / О. І. Пометун. - К. : АСК, 2006.-192с.

3. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навчально-методичний посібник / С.О.Сисоєва. - К., 2011.- 320 с.

УДК 373.31.015:39:372.851

О.М.ЛІБА, О.І. ДАЛЕКОРЕЙ
Мукачівський державний університет

ПРИНЦИПИ І МЕТОДИ ВИКОРИСТАННЯ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Педагогіка народознавства містить у собі чітку систему високоефективних ідей, принципів і методів, доступних і емоційно наснажених засобів, прийомів та форм роботи з учнями, які реалізуються на уроках математики в початкових класах.

Принцип природовідповідності виховання, розроблений народною педагогікою, обґрунтували видатні філософи, психологи і педагоги, починаючи від Арістотеля і кінчаючи Констянтином Ушинським. Реалізація цього фундаментального принципу потребує врахування багатогранної і цілісної

природи дитини - не тільки її анатомічних, фізіологічних, психологічних і вікових, а й національних, регіональних особливостей. Коли в процесі навчання і виховання не зважають на природу дітей або зважають лише частково, це приводить до втрачених людьми, суспільством можливостей (нерозвинутих задатків і нахилів учнів, погублених талантів, невикористаних засобів пізнання, загальмованих психічних процесів та ін.) .

При вивченні математики, необхідно також повністю відродити принцип народності. Нехтування і забуття цього принципу означає зневажання культурно - історичних традицій. Це спричиняє болісні соціальні наслідки: історичне безпам'ятство, занепад моралі тощо. Дітей виховують не абстрактні положення основ наук, а знання, практичні справи, дії, які відображають матеріальне й духовне буття, історичне і культурне минуле й сучасне рідного народу і які спрямовані на розвиток його культури, духовності.

Методи і засоби виховання народної педагогіки надзвичайно різноманітні: переконання, евристичні бесіди, роз'яснення, позитивний приклад, дотримання сімейних та народних традицій, ігри та іграшки, організація дитячого дозвілля, дитячих та молодіжних свят, перебування на лоні природи, орієнтування на самовиховання, заохочення тощо. Етичні норми роз'яснюються також народною педагогікою у процесі навчання математики. Майстерність і доцільність застосування її методів і засобів морального виховання надзвичайне. Народна педагогіка, наприклад, не допускає нудних і довгих моралізувань, натомість великого значення надає емоційності, вимагає врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей, відкидає такий антипедагогічний метод впливу, як фізичне покарання, головним методом морального виховання визначає переконання. Проте вона не відмовляється також від осудливих зауважень, застережень та деяких покарань. Зауваження, як правило, супроводжується розкриттям негативних наслідків поганого вчинку.

Методи навчання математики, застосовувані народною педагогікою, надзвичайно різноманітні - усні розповіді дорослих, бесіди, самостійні спостереження, практичні вправи, екскурсії в природу, участь дітей трудовій діяльності поруч з дорослими. Народна педагогіка враховує вікові психологічні особливості дітей .

Вміле й доречне використання кращих здобутків народної педагогічної мудрості на уроках математики криє в собі великі потенціальні можливості для виховання підростаючого покоління.

Література

1. Губ'як В. Виховання учнів на засадах народної творчості і фольклору // Початкова школа. - 1999. - № 4. - С. 9 - 11.
2. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студентів ВНЗ. - 2-ге вид., допов. і перероб. - К.: Вища школа, 2005. - 344 с.
3. Семетин А.Д. Зв'язок навчання з життям у викладанні математики // Рідна школа. - 2003. - № 5 - С. 12-13.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>